

Wratweg® oplossing en monochloorazijnzuur (MCA) en brandwonden (update)

Introductie

Monochloorazijnzuur (MCA) valt onder de “medische hulpmiddelen” en is zonder recept verkrijgbaar bij drogisterijen. Hierdoor kan een consument dit middel dus gebruiken zonder begeleiding van een specialistische deskundige. De richtlijn voor huisartsen, raadt het gebruik van monochloorazijnzuur voor wratten in de huisartsenpraktijk niet aan [1,2]. Op de polikliniek dermatologie mag een wrat alleen onder begeleiding van een specialistische deskundige met trichloorazijnzuur (vergelijkbaar met monochloorazijnzuur) worden behandeld. In Nederland houdt de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGJ) toezicht op deze producten. Bijwerkingencentrum Lareb ontving vier meldingen van blaren/brandwonden na gebruik van MCA. Deze zijn doorgegeven aan de IGJ. Ook besprak Lareb in 2017 de eerste ontvangen melding bij de Commissie Praktijk van het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) met de vraag of men in de praktijk ook het optreden van dergelijke brandwonden na gebruik van MCA ziet. De leden van de Commissie Praktijk gaven destijds aan dat het middel inderdaad in de praktijk branden veroorzaakt [3]. Lareb heeft op haar website [4] daarna ook aandacht gevraagd voor deze casus. Inmiddels ontving Lareb enkele gelijksoortige meldingen en wil daarom Commissie Praktijk hierover informeren.

Meldingen

Lareb ontving van 2016 tot augustus 2019 vier meldingen van brandwonden en blaren na gebruik van monochloorazijnzuur. De meldingen betreffen Wrattentinctuur® Apotex [5], Wrattentinctuur® Apotex [6] en monochloorazijnzuur oplossing 768.9mg/g (merkloos, doorgeleverde bereiding). Twee meldingen zijn gedaan door de huisarts en twee door de gebruikers zelf of hun ouders. In alle vier gevallen is MCA gebruikt in de thuissituatie. Twee meldingen betreffen een kind van 4-7 jaar en 7-10 jaar waarbij in beide gevallen om een ongeluk gaat.

Melding ID Geslacht, Leeftijd Melder	Gebruikt preparaat Indicatie	Gemelde bijwerking	MedDRA LLTs	Latentietijd Uitkomst
NL-LRB-231072 V, 60-70 jaar Huisarts	Wratweg® Lucovitaal Verruca seborroica	brandwonden	Erythema due to burn (first degree) of trunk	1 minuut Herstellende
NL-LRB-240674 V, 30-40 jaar Patient	Monochloorazijnzuur 768,9MG/G Verruca vulgaris	na aanstippen hevige pijn in de voet. Voet zwol helemaal op. Roodheid op plek voetwrat. blaar naast de wrat Het middel is niet in de thuissituatie gebruikt maar bij de huisarts.	Foot pain Swelling of feet Redness Fever Blister	3 uur Herstellende na behandeling met antibiotica en pijnstillers
NL-LRB-00337636 F, 7-10 Years Huisarts	WratWeg® Lucovitaal Wratten	Verbranding/etsen van de huid na per abuis stoten tegen het flesje monochloorazijnzuur slachtoffer: kind in de thuis situatie	Chemical burn of skin Accidental exposure to product by child	1 minuut Hersteld met restverschijnselen

NL-LRB-00345414
F, 4-7 jaar
Ouder

Wrattentinctuur®
Apotex
Wratten

Na advisering v apotheek dit middel voor wratten bij 4-7 jarige dochter gebruikt. Het toedienen bezorgde prikken en daardoor worsteling. Middel kwam op haar arm. Resultaat: heftige brandwonden!

Burn local

1 seconde
Hersteld na 2 weken
Behandeld met de
brandwonden crème

Melding NL-LRB- 231072

Het gaat in deze melding om het product Wrateg® van Lucovitaal (voorheen DermaForte). Bij deze melding is het product voor een verkeerde indicatie gebruikt: namelijk ouderdomswratten (verruca seborroica) in plaats van "gewone wratten" (verruca vulgaris). Dat het product niet voor ouderdomswratten mag worden gebruikt staat duidelijk in de bijsluiting.

Ook de dermatoloog (genoemd in de melding) geeft aan dat MCA niet voor dit soort wratten gebruikt mag worden: *"Monochloorazijnzuur hebben wij in het verleden voor verrucae vulgaris gebruikt, nooit voor verrucae seborrhoicae. Dit omdat je daarvoor gezien de absorptie in het kruimelige oppervlak veel meer gebruikt dan je lief is en dus het bovenstaande risico loopt."*

Melder geeft aan wel vaseline gesmeerd te hebben rondom de wratten voor behandeling met MCA. Waarschijnlijk >10 wratten behandeld in 1 keer. Advies NHG bij toepassing MCA 80%: max. 5 wratten (max. 0.3% van het totale huidoppervlak) per keer behandelen.

Melding NL-LRB-240674

Naam van het gebruikt preparaat en sterkte zijn bij de patiënte niet bekend. Er zat een blaas naast de voetwrat. Omgeving van de wrat was beschermd met vaseline. Pijn ontstond ongeveer 3 uur na aanstippen en werd steeds heviger. De volgende dag werd contact gezocht met de huisarts vanwege de opkomende koorts. Ze werd behandeld met antibiotica en pijnstillers. Eerdere keren aanstippen gaven minder klachten. Nu gestart met antibiotica i.v.m. ontsteking in de voet. Bij eerdere behandelingen waren klachten minder aanwezig.

Melding NL-LRB-00337636

Deze melding betreft een ongeluk. Een meisje van 7-10 jaar liep chemische brandwonden van de huid op na het stoten tegen het flesje Wrateg® Lucovitaal. Volgens de huisarts is één arm over de volledige lengte gewond geraakt. De wonden werden behandeld als brandwonden. Volgens de arts zou het kind de littekens overhouden.

Opmerking melder: *"Tot mijn stomme verbijstering moet ik vaststellen dat monochloorazijnzuur vrij verkrijgbaar is bij de drogisterij. Gebruikers zijn leken, niet op de hoogte met het werken met agressieve / zure middelen. De hippe titel "Lucovitaal Wrateg" benadrukt niet wat 4 ml vloeistof bij een slachtoffer kan aanrichten."*

Melding NL-LRB-00345414 betreft ook brandwonden bij een 4-7 jarig meisje. Wrattentinctuur® Apotex was op het advies van apotheek gebruikt ter behandeling van de wratten. Het aanbrengen bezorgde prikken en daardoor worsteling met het kind. Middel kwam op haar arm. Dit resulteerde in heftige brandwonden. Na de behandeling met de brandwonden crème is kind na 2 weken hersteld.

Andere bronnen van informatie

Wat betreft de toepassing van monochloorazijnzuur bij "gewone wratten":

Er zijn tegenstrijdige bronnen: NHG raadt monochloorazijnzuur af vanwege de veiligheidsrisico's.

NHG-behandelrichtlijn Wratten (voet- en handwratten) 2016, blz. 13 "overwegingen":

MCA wordt niet aangeraden voor de behandeling van voetwratten, vanwege de toxiciteit....

....Toepassing van MCA brengt echter veiligheidsrisico's met zich mee die niet opwegen tegen dit voordeel, vooral omdat het hier gaat over de behandeling van een onschuldige kwaal met een gunstig natuurlijk beloop. Van MCA is bekend dat het zeer toxisch is (lokaal en systemisch) [1,2].

Echter het artikel in de rubriek "Kleine Kwaal" van het tijdschrift Huisarts en wetenschap dec 2016 raadt het aan als voorkeursmiddel:

“Wanneer (de ouders van) de patiënt kiezen voor behandeling, heeft op basis van recent onderzoek in de Nederlandse huisartsenpraktijk aanstippen met stikstof de voorkeur voor handwratten. Voor voetzoolwratten heeft aanstippen met MCA de voorkeur boven de combinatie van stikstof en salicylzuur op basis van vergelijkbare effectiviteit, maar minder pijn en hinder van behandeling.”

Dit artikel is gebaseerd op het hoofdstuk Wratten uit het handboek “Kleine kwalen in de huisartsenpraktijk”, dit handboek wordt veel gebruikt door artsen. In het tijdschrift Huisarts en Wetenschap van februari 2017 waren deze tegenstrijdige behandeladviezen in het rubriek “ingezonden” aangekaart [7].

Ter Discussie

Producten met monochloorazijnzuur zijn zonder recept verkrijgbaar als zelfzorgproducten voor de behandeling van gewone wratten. Het gaat hier om sterktes van 50%. De consument kan dus dit middel gebruiken zonder begeleiding van een deskundige. Bovendien raadt de richtlijn voor huisartsen het gebruik van monochloorazijnzuur niet aan [1,2].

Bronnen:

1. NHG-Behandelrichtlijn Wratten, versiedatum :1 november 2016 via <https://www.nhg.org/themas/publicaties/nhg-behandelrichtlijn-wratten>, geraadpleegd 04-09-2019
2. Herziene Behandelrichtlijn Wratten: MCA niet meer aanbevolen, 14 november, 2016 via : <https://www.nhg.org/actueel/nieuws/herziene-behandelrichtlijn-wratten-mca-niet-meer-aanbevolen-geraadpleegd-04-09-2019>
3. Verslag van de bijeenkomst CBG - Commissie Praktijk via: <https://www.cbg-meb.nl/documenten/vergaderstukken/2017/05/16/verslag-commissie-praktijk>, geraadpleegd 04-09-2019
4. Brandwonden door Wratweg® (monochloorazijnzuur); <https://www.lareb.nl/nl/news/brandwonden-door-wratweg-monochloorazijnzuur/>, geraadpleegd 04-09-2019
5. Productinformatie WratWeg Lucovitaal via: <https://www.lucovitaal.nl/wrat-weg.html>; geraadpleegd 04-09-2019
6. Productinformatie Wrattentinctuur Apotex via: https://www.hollandpharma.nl/en/assortiment/834305/Apotex_Monochloorazijn_50-geraadpleegd-04-09-2019
7. Tegenstijdig behandeladvies bij wratten, 2 februari 2017 via <https://www.henw.org/artikelen/tegenstijdig-behandeladvies-bij-wratten>, geraadpleegd 04-09-2019

This signal has been raised on October 1, 2019. It is possible that in the meantime other information became available.